

oktober 1968
17e jaargang

Redactie:

D. Roethof-Ensing
Spinozalaan 283
Voorburg (Z.H.)
Telef. (070) 86 54 66

Administratie:

Oudegracht 152
Postbus 114
Utrecht

Versijnt
Maandelijks

Abonnementsprijs
f 3.— per jaar

HUMANISTISCHE DOCUMENTATIEDIENST

Uitgave van de Stichting Humanistisch Centrum Mens en Wereld

I N H O U D S O P G A V E

	<u>Blz.:</u>
<u>RADIO-UITZENDINGEN</u>	128.
<u>HUMANISTISCH VERBOND</u>	
Nieuwe publicaties	129
Regionale Kaderconferentie	130
<u>DE NEDERLANDSCHE VERENIGING VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK HUMANITAS</u>	
Afscheid van mevrouw Breevaart (de Dordtenaar)	131
Maatschappelijk werker in Winschoten (het Vrije Volk)	131
<u>HUMANISTISCHE STICHTING VOOR HUISVESTING VAN BEJAARDEN</u>	
Tehuis in Zwolle (Cobouw)	132
Plaquette onthuld in Thurledehuis (Rotterdamsch Nieuwsblad)	132
<u>HUMANISTISCHE GEESTELIJKE VERZORGING</u>	
Den Haag heeft te weinig raads mannen	133
<u>STUDENTENVERENIGING OP HUMANISTISCHE GRONDSLAG SOCRATES</u>	
Najaarsconferentie (Drupelsteen)	134
IHEU'congres (" ")	134
<u>HUMANISTISCH JONGEREN CENTRUM</u>	135
<u>VAN ALLE KANTEN</u>	
Afscheid prof.dr. J.P. Van Praag (div. kranten)	136/137
Den Haag krijgt een eigen humanistisch centrum (Het Vaderland)	138
Vormingsleiders (Hengelosch Dagblad)	138
Belangrijke bijeenkomst Socrates (De Typhoon)	138/139
Christenen meer dan humanisten bevooroordeeld... (Trouw)	139/140
Wat is humanisme (Udensche Courant)	140
Over het winterprogramma (div. kranten)	140/141/142

RADIO-UITZENDINGEN

3/11	9.45 - 10.00	uur: Abortus Provocatus ter discussie	(Hilv. II)
10/11	9.45 - 10.00	uur: M.G. Rood: titel nog niet bekend	(Hilv. II)
17/11	9.45 - 10.00	uur: H. Bonger: titel nog niet bekend	(Hilv. II)

HUMANISTISCHE VERBOND

Nieuwe publicaties

In de periodieken van het Verbond is de aandacht gewestigd op enkele belangrijke publicaties.

- a. H.J. Blackham - Humanism 224 pag. prijs f 3,50

Op grond van een aantal veronderstellingen omschrijft Blackham achtereenvolgens een humanistisch mensbeeld, een maatschappij en de "humanist himself". Uitvoerig gaat hij in op de humaniora en de kunst, en de traditie van het humanistisch denken. Ten slotte geeft hij een beschrijving van de vormen waarin humanistische ideeën zijn geïnstitutionaliseerd en van alles wat daarmee samenhangt.

- b. Julian Huxley - Religie zonder openbaring 208 pag. prijs f 9,50

In dit boek ligt de gedachtenwereld voor ons van de man die in 1959 Teilhard de Chardin bij het Britse publiek inleidde, zeggende dat deze een brede wetenschappelijke kennis verbond aan een diepe religieuze ervaring en aan een streng gevoel voor waarheid.

Deze karakteristiek is in het bijzonder van toepassing op Julian Huxley zelf, die in dit boek zegt:

"In de tweede plaats zou (dit boek) naar ik hoop, kunnen dienen mij aan de lezer voor te stellen als iemand die ondervonden heeft dat problemen van religieuze aard van vitaal belang kunnen zijn en wiens levensloop - vaak op wonderlijke wijze - gewijzigd werd door zijn poging een uitweg te vinden uit de religieuze moeilijkheden waarmee hij geconfronteerd werd, die zijn wil en emoties, evenals zijn verstand, bij dat proces heeft ingeschakeld".

Huxley eindigt zijn boek aldus:

"Ik geloof in transhumanisme"; als er maar eerst voldoende mensen zijn die dit naar waarheid kunnen zeggen, dan zal de mensheid op de drempel staan van een nieuwe bestaansvorm, net zo verschillend van de onze als de onze is van die van de Pekingmens. En dan zal de mensheid eindelijk bewust haar ware roeping vervullen!"

Wij zouden willen zeggen:

"Dit boek moet u lezen en herlezen. U zult dan ongetwijfeld erkennen, dat dit één van de boeken is, die u niet graag meer zult willen missen".

- c. Bertrand Russell - Waarom ik geen christen ben 265 pag. f 12,50.

Het boek bevat een zorgvuldige selectie uit de rijke hoeveelheid essays, die Russell sinds zijn eerste publicatie heeft geschreven. Russell stelt in zijn geschriften de plaats van de mens in het universum aan de orde. Hij doet dit op een ironische en sprankelende wijze en bedient zich daarbij van het proza, waarom hij mede zo befaamd is geworden.

Regionale Kaderconferentie

Op 26 oktober werden zowel in Utrecht als in Zwolle Kaderconferenties gehouden.

Er stonden enige nota's op de agenda over het jongerenwerk en de taak van de gemeenschappen en gewesten.

Vrijwel alle gemeenschappen waren vertegenwoordigd, waardoor deze beide nota's van alle zijden is belicht.

De conferenties stonde onder voorzitterschap van resp. mr. M.G. Rood en P. Spigt.

De Nederlandse Vereniging voor Maatschappelijk Werk
"HUMANITAS"

Afscheid van mevrouw Breevaart

De Dordtenaar van 5 oktober schreef:

"In het Activiteitscentrum Crabbehof waren vrijdagavond vele belangstellenden bijeengekomen om afscheid te nemen van mevrouw J.H. Breevaart-Reinhardt als leidster van de sectie gezinszorg van Humanitas, waaraan ze van de oprichting af haar beste krachten heeft gegeven. Van 1948 tot 1965 zat ze in het bestuur van dit menslievende werk, waarmee Humanitas als eerste in den lande startte, en de laatste drie jaar was ze een voortreffelijk pro deo leidster van de sectie. Nu eindelijk een nieuwe kracht, mevrouw S. de Vries, kon worden aangetrokken vond mevrouw Breevaart terecht de tijd gekomen de leiding aan anderen over te dragen, ofschoon zij de belofte deed haar opvolgster in te werken".

Maatschappelijk werker in Winschoten

Het Vrije Volk van 20 september berichtte:

"Speciaal voor de niet-kerkelijke bevolking heeft de Nederlandse vereniging voor maatschappelijk werk Humanitas een maatschappelijk werker aangesteld voor Winschoten. Voorlopig is dit echter een part-time functionaris, n.l. de heer G. Koning uit Groningen. Hij houdt elke donderdagmiddag en -avond zitting in het NVV-gebouw.

"De ervaring heeft geleerd", zei de heer Koning ons gisteren, "dat de mensen niet graag bij de gemeente komen. Er is een drempelvrees en dat geldt in het bijzonder wel voor de sociale dienst. Gezien het aantal buitenkerkelijken ligt hier voor ons dan ook een groot werkkerrein".

De diverse afdelingen van Humanitas hebben te Winschoten een werkgroep gevormd en de opzet is, die afdelingen te zijner tijd te centraliseren in een gebouw, doch met behoud van ieders zelfstandigheid. Daardoor zullen de diverse diensten ook veel meer kunnen samenwerken".

Humanistische Stichting voor Huisvesting van Bejaarden

Tehuis in Zwolle

Het blad "Cobouw" van 11 september meldt:

"In opdracht van de Humanistische Stichting tot huisvesting van buitenkerkelijke bejaarden heeft het architectenbureau Mastenbroek te Zwolle een plan gemaakt voor een bejaardencentrum. Het wordt gebouwd tussen Zwartewater en Gombertstraat te Zwolle. Het plan voorziet in de bouw van een dienstencentrum, een verzorgingstehuis met plaats voor 65 bejaarden en 100 bejaardenwoningen die rond het hoofdgebouw zijn gegroepeerd. Er zal zomer 1970 met de bouw worden begonnen!"

Plaquette onthuld in Thurledetehuis

Het Rotterdamsch Nieuwsblad van 10 september schrijft:

"In het bejaardencentrum Thurlede is een plaquette onthuld, die door de eerste bewoners van dit Humanistische Bejaardencentrum is geschonken.

De plaquette, ontworpen en gemaakt door de kunstenaars gebroeders Henderickx, geeft een gaaf, uitdrukkingvol beeld van de bescherming, die Thurlede aan de bejaarden weet te geven. De voorstelling omvat een oude vrouw en man, lopend in de richting van zonnestrallen en een grote hand beschermt een langzaam opbrandende kaars.

De heer Th. van Woerkom bood als voorzitter van de contactcommissie tussen de bewoners en bestuur, deze plaquette aan het bestuur van de Humanistische Stichting voor huisvesting van Bejaarden aan en zei, dat dit geschenk waarvoor alle bewoners van het huis iets hadden bijgedragen, moest worden gezien als uiting van dankbaarheid voor alles, wat dit tehuis doet om hun leven nog inhoud te geven".

Humanistische Geestelijke Verzorging

Den Haag geeft te weinig raadsmanen

In een vraaggesprek met de heer H.J.J. Lips schrijft de Amersfoortsche Courant van 8 oktober:

"Volgens de heer Lips, hoofdredacteur, is het aantal legerpredikanten en aalmoezeniers, zij het tot het afkomen van het K.B. in tijdelijk dienstverband, in verhouding tot het aantal humanistische geestelijke verzorgers onevenredig veel groter. Moesten de humanisten met acht man, acht procent van het aantal militairen "opvangen", voor de geestelijke verzorging van de resterende 72 procent zijn er om en nabij de 130 aalmoezeniers en een even groot aantal legerpredikanten dringend nodig. "We hebben al vele malen bij de minister op uitbreiding aangedrongen, maar tot op heden zonder enig resultaat", aldus de heer Lips.

Wil de humanistische geestelijke verzorging zijn wat het beoogt, dan is volgens de hoofdredacteur uitbreiding van het aantal raadsmanen dringend nodig. Minstens van acht tot tien. Ter illustratie diene, dat voor de provincies Limburg, Noord-Brabant en Zeeland slechts één raadsman beschikbaar is. De raadsman in genoemde provincies heeft te maken met zo'n duizend militairen, verspreid over kazernes in Maastricht tot en met Middelburg. "Groepsgesprekswerk gaat in dat geval nog net", aldus de heer Lips, "maar van individuele contacten - en die staan bij geestelijke verzorging nou net centraal - kan op zo'n manier nagenoeg niets komen".

Zoals bekend, deed de humanistische geestelijke verzorging in september 1964 zijn intrede in de krijgsmacht. Vanaf die datum mochten de humanisten, net als de r.k. en prot. christelijken, zich in de kazerne met geestelijke verzorging bezighouden. Voor die tijd kon het Humanistisch Verbond slechts in het eigen militaire vormingscentrum en de eigen militaire tehuizen onder militairen werken.

Dat er behoefte bestond aan humanistische geestelijke verzorging - en nog steeds bestaat - moge blijken uit de groei van het aantal militaire deelnemers. "Wat het aantal deelnemers betreft zijn we steeds in stijgende lijn gegaan. Hadden we in augustus ruim 4700 deelnemers, nu, in oktober, zijn het er al weer bijna 5300. Het aantal deelnemers breidt zich uit. Alleen al op grond daarvan lijkt een uitbreiding van het aantal raadsmanen gerechtvaardigd. Heus, willen we ons werk onder militairen naar behoren blijven vervullen, dan zal uitbreiding van het aantal geestelijke verzorgers noodzakelijk zijn", aldus de heer Lips".

Studentenvereniging op Humanistische Grondslag
"Socrates"

Aan de "Drupelsteen", officieel orgaan van deze vereniging, ontle-
nen wij de volgende belangrijke mededeling:

"16 en 17 november zijn de data van de najaarsconferentie en
het najaarscongres van de landelijke S.V.H.G. "Socrates".
Het onderwerp van de conferentie is: Helder denken in poli-
tiek en religie; sprekers daarover zullen zijn:
dr. A.L. Constandse en Laurens ten Cate. De plaats wordt
waarschijnlijk "de Kwartjesberg" in Drouwenerzand.

Abel van Olst schreef in de "Drupelsteen" een verslag over het
IHEU-congres te Hannover, dat deze zomer gehouden werd. Het laatste
gedeelte van dit verslag nemen wij hieronder over:

"De rol van jongeren is op dit congres in Hannover bescheiden
geweest. Wilde of revolutionaire tonelen als in Uppsala hebben
er zich niet afgespeeld. Hiervoor waren er ook niet genoeg
jongeren. Bovendien is de "rechtervleugel des aanstoots" noch
erg rechts, noch erg invloedrijk. Een van de twee resoluties
werd door een groepje jongeren ingediend en door het congres
aanvaard. Hierin verklaart het congres zich solidair met de
studentenbeweging. De eisen voor meer inspraak en democratie
worden ondersteund. De verantwoordelijkheid van de toekomstige
wetenschapsman wordt onderstreept, en de uitwerking van het
begrip "Kritische Universiteit" wordt toegejuicht.
Op het Europees humanistisch congres is geen motie over Biafra
aangenomen. Anders dan op het congres in Parijs van twee jaar
geleden is er geen uitspraak gedaan over het Vietnamese con-
flict. Het congres heeft zich genuanceerd, maar met weinig
concrete resultaten, beziggehouden met "conservation" en de
plaats van de mens in de wereld van de toekomst. De mens van
nu is gevallen tussen wal en schip. Misschien speelt het nog
niet geheel in eigen land geaccepteerd zijn het humanisme nog
parten. Het lijkt er ook wel op dat de behoefte tot nuancering
bij humanisten zo sterk is dat het hun zeer moeilijk wordt om in
actuele zaken nog tot een positiekeuze te komen en deze dan
met luide stem te verkondigen. Er zijn echter ook aanwijzingen
voor die doen vermoeden dat, als het humanisme meer dan thans
zijn houding in actuele zaken gaat bepalen, het humanisme meer
voor de wereld kan betekenen dan nu het geval is. Slechts
ook dan mag het rekenen op meer steun van de jeugd!"

Humanistisch Jongeren Centrum

Uit de "Libertijn" "humanisties blad voor jonge mensen", dat steeds keurig verzorgd en zeer gevarieerd van inhoud van de persen rolt, nemen wij graag het stuk over, over Het Humanistisch Jongeren centrum, dat Marie Westeneng in dit blad geschreven had:

"Humanisme heeft steeds voor mij het volgende betekend: "Ik loop rond op deze wereld en maak van alles mee: gezin, straat, natuur, school, werk, bodem, heelal. Alles wat ik meemaak, probeer ik ook werkelijk te zien en ik wil de betekenis ervan en het verband met alle andere dingen begrijpen. De grote vraag die eenmaal gesteld wordt: hoe komt het dat alles zo is als het is en waarom bestaat alles? blijkt niet beantwoordbaar. Daarom is het een onontkoombare noodzaak dat ik die vraag niet beantwoord, maar hem in zijn volle omvang een plaats geef in mijn wezen. Wel weet ik zeker, dat alles wat ik ervaar, ook mijn eigen zelf, bestaat; ik verwonder me daar zeer sterk over (in een heldere bui althans) maar de vraag "waarom" blijft open. Juist deze open vraag is de motor voor mijn handelingen; door die open vraag komt er spanning en bevrediging in mijn leven. Deze open vraag zet mij aan tot ontdekking, gebruiken van eigen mogelijkheden en samenspel met anderen".

De betekenis hiervan is terug te vinden in het Humanistisch Jongeren centrum. Dit centrum is een overkoepelende service-instelling voor humanistische jongerengroeperingen. Al deze humanistische jongeren proberen zich min of meer thuis te voelen in een sfeer van verwondering/twijfel/inzicht/aanvaarding/ontwikkeling/spel/verantwoordelijkheid; kortom: van humanisme. Het lijkt me erg belangrijk dat zulke groeperingen bestaan, want wij, jonge mensen die om een humanistische manier van leven vragen moeten van onze medemensen een helpend handje krijgen. Deze groepjes vormen één van de vele methoden om te zien wat de plicht van samenleven inhoudt en om te leren jezelf te begrijpen en je mogelijkheden te gebruiken op de beste manier.

Ik zal dan ook als bestuursassistente van het Humanistisch Jongeren Centrum proberen na te gaan wat de jongeren ervaren in zo'n sfeer en of ze het prettig vinden. Ook wat er gedaan moet worden om de humanistisch instelling volkomen uit te leven. Schroom voor nieuwe methoden is totaal afwezig. Daarnaast moeten we mogelijkheden vinden om aan buitenstaanders duidelijk te maken wat "al dat humanistisch jongeren gedoe" precies inhoudt: door woord en daad. Te oordelen naar wat ik er tot nu toe van meegemaakt heb, is het bijzonder leuk werk.

Op deze manier heb ik wel gezegd waarom ik dit werk doe. Het was fijn om mijn beweegredenen weer eens duidelijk uit te drukken. Hopelijk hebben jullie, lezers, een beeld gekregen van het centrum, humanisme en het aandeel van jou en mij, jonge humanisten.

Marie Westeneng.

Noteer dit: Humanistisch Jongeren Centrum, Postbus 2332,
Oudegracht 152, Utrecht, tel. 030 -24642 giro:
1624300

VAN ALLE KANTEN

Afscheid prof.dr. J.P. van Praag

Reeds nu hebben de kranten zich meester gemaakt van het "nieuws", dat prof.dr. J.P. van Praag in april zal aftreden als algemeen voorzitter van het Humanistisch Verbond en dat mr. M.G. Rood zal worden voorgedragen als diens opvolger.

De Nieuwe Rotterdamse Courant (en vrijwel alle Nederlandse dagbladen met de N.R.C.) van 7 oktober schreef:

"Prof.dr. J.P. van Praag zal op het tweejaarlijkse congres van het Humanistisch Verbond, van 16 tot 18 mei 1969, als algemeen voorzitter aftreden, nadat hij 22½ jaar deze functie heeft vervuld. Het hoofdbestuur draagt mr. M.G. Rood, geboren 1927, voor als zijn opvolger.

Prof. Van Praag, die 57 jaar is, vindt de tijd gekomen dat de leiding van het verbond in jongere handen komt. Zelf hoopt hij meer aandacht te gaan besteden aan de wetenschappelijke doordenking van het humanisme en aan zijn functie als president van International Humanist en Ethical Union. Door de groeiende aandacht voor het humanisme in marxistische landen neemt het werk van deze internationale organisatie snel toe!"

Het Algemeen Dagblad van 15 oktober had met beide heren een vraaggesprek; aan het interview met prof. Van Praag ontleen wij:

"Vorige week werd officieel aangekondigd, dat prof. Van Praag op het congres van mei volgend jaar zijn voorzitterschap van het Verbond overdraagt aan de Amsterdamse advocaat mr. M.G. Rood. Is hij moegestreden na 22 jaar?

Allerminst. Maar na een zo lange periode van opbouw en consolidatie van de humanistische organisatie vindt hij - 57 jaar oud - de tijd gekomen voor een jongere man aan de top. Zijn bijzonderhoogleraarschap in de humanistiek (het woord is zijn eigen vinding) aan de Leidse Universiteit plus talloze functies in organen van het Verbond plus zijn dagtaak als Gedeputeerde van Zuid-Holland geven hem, afgezien van zijn gezin, zacht gezegd ruim voldoende bezigheid.

De verandering ten goede in de Nederlandse opvattingen over het Humanistisch Verbond gedurende in het bijzonder de laatste tien jaar, geven hem de overtuiging dat het Verbond rotsvast is verankerd. Het mandement van de bisschoppen uit 1954 - "waarin het humanisme als een van de afgrijselijkste dingen wordt afgeschilderd" - beschouwt hij als een laatste stuiptrekking van de tegenstand tegen een geestelijke stroming die in principe eeuwenoud is, maar pas na de oorlog in georganiseerde vorm in Nederland een vuist heeft gemaakt.

Niemand zegt meer: die humanisten horen er niet bij. In principe tenminste. Maar in de praktijk is het moeilijk om gelijkgerechtigdheid ten opzichte van de kerken te verwezenlijken.

Aan dat met mr. Rood:

"Mr. Rood ziet de toekomst van het Humanistisch Verbond als een vereniging met een kern van leden met daaromheen een veel grotere groep mensen die de producten van het verbond afneemt. "Die produkten, discussieavonden, geestelijke verzorging, vormingswerk en wetenschappelijke rapporten moeten goed zijn, want mensen zijn kritisch geworden ten opzichte van organisaties. Ik zie het verband in de nieuwe fase dan ook meer de richting opgaan van een service-instituut".

Hij is ervan overtuigd dat dit een vruchtbare manier van werken zal worden.

Mr. Rood gelooft dat de mens van nu meer mogelijkheden heeft dan ooit. De mogelijkheden op een positiever manier van leven zijn door meer scholing en betere opleidingen gegroeid. Een positieve manier van leven kenmerkt de humanist in de samenleving.

Negatieve benadering van het verschijnsel mens, door sombere profeten wel het minst humane wezen op de aardbol genoemd, wijst hij dan ook beslist van de hand. Gebeurtenissen op verschillende plaatsen in de wereld mogen nog zo onmenselijk zijn, het feit alleen al dat ze onmenselijk genoemd worden houdt de hoop op een menselijk bestaan levend!"

Het Algemeen Handelsblad van 12 oktober had een vraaggesprek met mr. M.G. Rood; het was van de hand van de heer J.W.M. van Spaandonk, dezelfde journalist die over het laatste IHEU-congres te Hannover zulke boeiende verslagen schreef. Wij nemen uit dit interview over:

"Is het H.V. niet een ander hok?"

Kijk, we moeten nu eindelijk eens af van die image een concurrerende religieuze organisatie te zijn. Wij concentreren ons helemaal niet zo op die kerk. Maar als je bepaalde activiteiten wilt ontwikkelen, dan kan dat alleen maar als je een gecodificeerde plaats hebt in het maatschappelijk bestel. Wettelijk is het zo, dat we dan bij de kerken worden ingedeeld. De categorie levensbeschouwelijke groeperingen bestaat niet, maar zover zou het toch moeten kunnen komen. Voor bepaalde activiteiten vinden we wel elders onderdak in de wet, bijvoorbeeld als genootschap op zedelijke grondslag.

Het Verbond heeft lang de indruk gevestigd, zoiets als een surrogaatreligie te zijn voor mensen, die het in de kerk niet meer kunnen vinden.

Ik kan me indenken, dat die indruk is gevestigd, er was in het begin veel sprake van buitenkerkelijken, maar dat idee moet er wel eens uit. Wat ons betreft doet het er niet toe of iemand die in onze denksfeer zijn ontplooiing zoekt, buiten of binnen de kerk staat. Wij pretenderen wel een geestelijk centrum te zijn, maar wij zijn geen kerkelijke of quasie-kerkelijke organisatie; noem het dan liever een culturele organisatie!"

Den Haag krijgt "een eigen humanistisch centrum"

Het Vaderland van 15 oktober bracht het voor de gemeenschap "Den Haag" goede nieuws:

"Het Humanistisch Verbond heeft het pand Laan Copes van Cattenburg 72 aangekocht voor de vestiging van een plaatselijk centrum. In het drie verdiepingen tellende gebouw was het bedrijfsschap Tuinbouwzaden ondergebracht dat wordt geliquideerd. De aankoop wordt gefinancierd uit een nalatenschap die het Humanistisch Verbond enkele jaren geleden kreeg. Met de nalatenschap van dezelfde erflater kon indertijd de Nederlandse Vereniging voor Sexuele Hervorming een pand aan de Groot Hertoginnelaan kopen".

Vormingsleiders

Het Hengelosch Dagblad van 4 oktober schrijft onder de titel: "Humanistisch Verbond kweekt vormingsleiders":

De Werkgroep Humanistisch Vormingsonderwijs Twente heeft besloten te beginnen met een cursus, die opleidt voor vormingsleider. In ons land zijn reeds zeven van deze applicatiecursussen gestart n.l. te Amsterdam, Apeldoorn, Den Haag, Deventer, Bussum, Heerenveen en Rotterdam.

De werkgroep in Twente meent dat het in verband met de belangrijkheid van het vormingsonderwijs op de openbare scholen voor voortgezet onderwijs onverantwoord zou zijn de aanvang van de opleiding te verschuiven naar het volgend jaar.

De cursus zal gegeven worden in 40 avonden en zal twee jaar duren. De volgende vakken komen aan de orde: groepsdynamica, psychologie, humanistiek, pedagogie, de fenomenologie van de godsdiensten en filosofie.

Op 24 oktober start de cursus met groepsdynamica, gegeven door de heer W. Meijer, directeur stichting bedrijfsjeugd Hengelo. Het Humanistisch Verbond organiseert deze cursussen, omdat binnen afzienbare tijd op honderden scholen de mogelijkheid geboden zal worden humanistisch vormingsonderwijs te geven!

Belangrijke bijeenkomst Socrates

Op 19 oktober werd te Utrecht een belangrijke conferentie van "Socrates" gehouden, een aan de abortus provocatus gewijde bijeenkomst van de juridische- en medische sectie van deze humanistische stichting. Het pre-advies dat de Amsterdamse jurist mr. F.E. Frenkel uitbracht, was voor vele bladen aanleiding om tot publicatie van grote gedeelten over te gaan. In de volgende Documentatiedienst hopen wij uitvoeriger in te gaan op de verslagen van de conferentie zelf in de diverse kranten. Het dagblad voor de Zaanstreek "De Typhoon" van 9 oktober schreef:

"Hij acht wetswijziging niet nodig, gezien het systeem van onze wet, zowel wat de vrijheid van strafvervolgning betreft, als de mogelijkheid van de rechter een strafuitsluitingsgrond aanwezig te achten. Juist de leniger aanpassing van vervolgingsbeleid en jurisprudentie aan een zich voortdurend wijzigende feitelijke

toestand en daarmee corresponderende medische praktijk lijkt hem de beste garantie te bieden voor een evenwichtige ontwikkeling in deze materie.

Het feit dat strafvervolgingen, waartegen op principiële gronden bezwaar zou kunnen worden gemaakt, nauwelijks of niet voorkomen, bevestigen zulks.

Het nadeel dat bij een aldus, vooral voor de leek wat onduidelijke stand van zaken, belanghebbenden ongelijke kansen hebben om in verantwoorde gevallen de ingreep te doen plaatshebben, kan en dient naar zijn oordeel door de voorlichtende activiteiten van consultatiebureaus te worden opgevangen.

Het nadeel van de wetswijziging zal volgens mr. Frenkel waarschijnlijk veel groter zijn. In de eerste plaats zouden reeds zuiver op politieke gronden tegenstellingen kunnen worden opgewekt, en toegespitst, die een reële benadering, anders dan nu het geval is, in de weg zouden staan.

Men zou zich bovendien op grondslagen willen "bezinnen", waarvan uiterst twijfelachtig is of deze in de huidige stand van ontwikkeling en techniek over ingrepen die het menselijk leven raken, reeds geëxpliceerd zou kunnen worden.

In de derde plaats zou, welke regeling ook tot stand zou komen, iedere nieuwe uitdrukkelijk in een wet neergelegde norm de tendens hebben tot verscherpt toezicht en nauwe toepassing leiden!"

Ook op het pre-advies van mevrouw C.L. van Blaaderen-Stok ging het blad nader in:

" De zenuwarts mevrouw C.L. van Blaaderen-Stok pleit in haar pre-advies over dezelfde materie voor een betere voorlichting van de artsen over de juridische positie. Onbepaaldheid van de wet over wat het begrip medische indicatie inhoudt, laat naar haar mening de medici de gewenste ruimte. Een wetswijziging acht zij ook overbodig en bovendien riskant. "Men zou van de regen in de drup kunnen komen".

Zij stelt voorts, dat naar schatting in de grote steden van ons land vele tientallen procenten van zwangerschappen worden afgebroken. Tussen de maatstaven en handelingen van de medici en de wensen van het publiek bestaat een grote discrepantie".

Christenen meer dan humanisten bevooroordeeld...

Dat schreef Trouw van 12 oktober, als kop boven een artikel, waarvan wij het volgende gedeelte overnemen:

"Groot was de belangstelling voor de open studiedag, die de Nederlandse Christenvrouwenbond donderdag voor het eerst hield in Utrecht. Het onderwerp waarover van gedachten werd gewisseld was "Vooroordeel". Dr. C. Boekestijn, hoogleraar in de sociale psychologie aan de Vrije Universiteit, leidde 's morgens dit onderwerp in.

Vooroordelen zijn gevaarlijk, aldus prof. Boekestijn. Zij zijn zelfs levensgevaarlijk als de erfelijkheid of "de wil van God" eraan gekoppeld worden. Van nature bestaan er tussen mensen geen verschillen. Zij worden door mensen gemaakt en overgedragen.

Christenen noemde de heer Boekestijn over het algemeen meer bevooroordeeld dan humanisten. "En dat in de echt lelijke zin, hoe meer ze naar de kerk gaan, hoe erger het wordt. Het zijn vaak mensen die bereid zijn de meest negatieve uitspraken te doen over andere groepen", aldus spreker".

Wat is humanisme?

Daarop trachtte de Udensche Courant uit Grave van september een antwoord te geven; wij nemen hieruit over;

"Op de vraag wat humanisme nu precies is, lijkt het 't beste het antwoord te geven van de Nieuwe Katechismus; het humanisme gaat ervan uit, dat het Absolute (lees God) niet bestaat of zich in ieder geval niet zo duidelijk doet kennen dat wij ons leven kunnen bouwen op geloof in dit Absolute (God). De humanisten willen een goed leven leiden omwille van de mens. Voor iemand die overtuigd gelooft in het bestaan van God, klinken deze woorden vrij hard. Ook de gelovige mens heeft in zware ogenblikken wel eens moeite om zijn geloof in God ongeschonden te bewaren, maar hij zal er toch niet toe komen het geloof aan God aan de kant te zetten. Er is een grote groep van mensen voor wie God niets betekent en die een houding aannemen alsof christenen zonder meer domme mensen zijn, die zich laten zoet houden door fabeltjes. Zulke mensen kijken laatdunkend op christenen neer en beschouwen hen als een achtergebleven groep, met wie men medelijden moet hebben. Maar er zijn ook andere humanisten, mensen die heel ernstig en diep nadenken en die daardoor ertoe gekomen zijn God af te wijzen en de mens centraal te stellen. De humanisten staan op het standpunt dat alle raadsels van nu en ook in de toekomst kunnen worden opgelost door de wetenschap. Maar daarbij blijft de humanist niet staan. Hij vraagt zich af of in het verleden het christendom de mens niet teveel heeft verwaarloosd. Het was toch zo dat God alleen belangrijk was: God en het hiernamaals, daar ging het om. Tegenover God werd de mens iets onbelangrijks en tegenover het hiernamaals was deze wereld niet iets waar je je druk over maakte. Menselijke ellende werd niet radicaal aangepakt, het doorstaan van die ellende gaf recht op een hoge beloning in de hemel en als er al eens flink wat gedaan werd om nood te lenigen dan gebeurde dat nog dikwijls uit eigenbelang of eigen eer. In een God, die aanleiding geeft tot een dergelijk gedrag, wil de humanist niet geloven. Zo'n God bestaat niet, zo'n God heeft de mens zelf gemaakt. Het optreden van de humanisten zou aanleiding kunnen zijn, dat de christenen zich eens grondig gaan bezinnen".

Over het winterprogramma

De grote provinciale dagbladen hebben veel aandacht gewijd aan de diverse winterprogramma's die de gemeenschappen van het Verbond in het land hebben opgesteld. Op enkele ervan willen wij, hier in dit korte bestek, even ingaan. Om te beginnen het bericht uit de Twentsche Courant van 28 september over een lezing door prof. B. Delfgouw uit

Groningen, welke hij te Enschede gehouden heeft:

Enschede "Prof. Delfgouw, die sprak voor het Humanistisch Verbond Gemeenschap Enschede viel paus Paulus aan, waar deze in Bogota zei, dat de arme nimmer het recht heeft geweld te gebruiken om zijn materiële positie te verbeteren, omdat geweld on-christelijk is. De paus vergat daarbij, aldus prof. Delfgouw, dat de bestaande situatie in Zuid-Amerika rust op geweld, al wordt het pas zichtbaar wanneer de ontrechte zich verzet!"

Het Dagblad Kennemerland van 12 september schreef:

Beverwijk "De Gemeenschap Beverwijk van het Humanistisch Verbond houdt op woensdagavond 18 september een openbare bijeenkomst ter herdenking van het 20-jarig bestaan van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Hoewel deze Verklaring - nu de rechten van de mens nog overal met voeten worden getreden - soms een aanfluiting lijkt, moet niet vergeten worden, dat zij toch een heel klein stapje voorwaarts was op de moeizame weg van de menselijke beschaving. Een herdenking van deze stap en een bezinning op de inhoud van de verklaring lijkt dan ook allerminst overbodig!"

De Dordtenaar van 16 september over de eerste lezing van het winterseizoen, die gehouden werd door prof.dr. W. van Dooren: "Is er één algemene menselijke moraal?"

Dordrecht "Het antwoord op de vraag, die spreker zichzelf had gesteld en aan de vergadering voorlegde, kon niet volmondig bevestigend luiden. In de middeleeuwen viel een algemeen aanvaarde moraal te onderkennen. Toen men andere culturen leerde kennen, bleken morele instellingen aanmerkelijk met elkaar te verschillen. Als extreme voorbeelden stelde hij de wereldburger tegenover de koppensneller. Voor zichzelfsprekend was de professor zich bewust van een moraalbesef, dat hij ook veronderstelde bij de ander. Wanneer opvattingen van die ander afweken dan die van de spreker, dan veroordeelde hij ze. Wat weer niet inhield, dat hij de mens het recht ontzegde er een eigen moraal op na te houden. Hij vroeg zichzelf ook af, of er een gemeenschappelijke kern viel te ontdekken, die we nu maar onder de noemer "liefde voor de medemens" zullen samenvatten. En zo ja, of iedereen zich aan de regels van zulk een gedragspatroon wilde onderwerpen. Wel zag hij het symptoom dat naar een zeker toegroeien tot één algemeen aanvaard besef van goed en kwaad verwijst".

Het Dagblad van het Oosten van 19 september over een lezing van mr. M.G. Rood: "Het Humanistisch Verbond in een veranderende wereld":

Almelo Mr. M.G. Rood sprak over de komende veranderingen in de maatschappij en hoe de humanisten hierop het beste

kunnen reageren. Door de ongelofelijke toename van het op-
leidingspeil en de verbetering van de informatie door massa
media als radio, t.v., pers zal de mondigheid van de mensen
steeds toenemen.

Ook zal de wereld steeds zakelijker worden. Hierdoor zal men
minder snel tot een of andere organisatie toetreden tenzij
er een strikt zakelijk beleid wordt gevoerd".

Het Nijmeegs dagblad van 18 september schrijft over een ander
forum:

Nijmegen "In samenwerking met de Unie van Studenten belegde het
Humanistisch Verbond (gemeenschap Nijmegen) donderdag
19 september een openbare forumavond onder het motto
"Kritische Universiteit in de samenleving". Een vijftal
vertegenwoordigers van de Kritiese Universiteit trachtte
de aanwezigen duidelijk te maken dat democratisering
van de universiteit niet kan worden losgemaakt van een
verdere democratisering van de samenleving als geheel.

De Alkmaarsche Courant van 21 september besluit deze rij:

Alkmaar "In de Zwarte Schuur heeft de gemeenschap Alkmaar en
omstreken van het Humanistisch Verbond het twintigja-
rig bestaan herdacht. Voorzitter Koeman kon honderd-
vijftig aanwezigen welkom heten, onder wie ook vershil-
lende oud-bestuursleden. De heer P.N. Kruyswijk, geeste-
lijk raadsman in algemene dienst van het verbond, sprak
over "Humanisme is met anderen". Over "Christendom is
met anderen werd het woord gevoerd door ds. Jansen,
hervormd predikant te Wormerveer. De inleiding van mej.
drs. Kooke, docente aan de Volkshogeschool, had als
onderwerp "Namens de anderen.." De algemene strekking
van de korte voordrachten was, dat met inachtneming
van eigen levensbeschouwing en geestelijk denken - naar
buiten samenwerking met andersdenkenden nodig is ter
verbetering van de menselijke verhoudingen".